

12.6.2023

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki
suomen@metsastajaliitto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 17.4.2023 (Dnro VN/11658/2023)

LAUSUNTO METSÄPEURAKANNAN HOITOSUUNNITELMALUONNOKSESTA

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu esityksen kohteena olevasta asetusaluonnoksesta seuraavaa:

YLEISTÄ

Metsäpeurakannan hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan päätavoitteina on metsäpeurakannan säilyminen suotuisalla suojelutasolla, kannan vahvistuminen sekä pidemmällä aikavälillä Suomenselän ja Kainuun osakantojen yhdistyminen. Hoitosuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä halutaan varmistaa metsäpeuralle elintärkeiden elinympäristöjen riittävyys ja laadukkuus. Myös monilajinen kannanhoito ja sen tärkeys on nostettu kannanhoitosuunnitelmassa aiempaa enemmän esille.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan hoitosuunnitelmaluonnos tuo hyvin ja perustellusti esille tämän hetken uhkia ja haasteita metsäpeurakannan elinvoimaisuudelle. Tärkeimmiksi haasteiksi on tunnistettu maankäytön muutokset tuulivoimarakentamisen muodossa ja suurpetokantojen määräävä asema hirvi- ja petoeläinten välisessä vuorovaikutuksessa.

MONILAJINEN KANNANHOITO

Hoitosuunnitelmaluonnos toteaa, että koska metsäpeura ja muut sorkkaeläimet yhdessä niitä saalistavien suurpetojen kanssa ovat vahvasti sidoksissa keskenään ja ihmisen vaikutuksen alaisia, tulee näiden lajien

12.6.2023

kannanhoito suunnitella ja toimeenpanna keskenään tiukemmin kytköksissä. Nykyisessä suurpetojen esiintymisessä ja runsaudessa Suomessa, suurpetojen hirviin ja metsäpeuroihin kohdistama saalistus voi alueellisesti tai paikallisesti olla sitä suuruusluokkaa, että se on huomioitava näiden riistaeläinkantojen hoidossa.

Erityisesti nykyään vallitsevassa tilanteessa, jossa suurpetojen kantojen säätelyä ihmisen toimesta on merkittävästi vaikeutettu tai paikoin kokonaan estetty, on hirvieläinkantojen hoito ja kantojen koon säätely korostunut metsäpeurakannan hoitotavoitteet huomioon ottaen. Metsästäjäliiton mielestä tämä on pidemmällä tähtäimellä kestämaton lähtökohta. Suurpetokantoja tulee voida hoitaa siten, että myös ainutlaatuisen metsäpeurakantamme menestyminen on yhtenä keskeisenä perusteena suurpetojen kannanhoidolle ja suurpetojen pyyntiin myönnettäville poikkeusluville.

Hoitosuunnitelman mukaan erityisesti Suomen itäraja ja sen lähialueet poikkeavat muusta Suomesta siten, että siellä suurpetojen, kuten karhun, ekologiset vaikutukset ovat todennäköisesti muuta maata suuremmat. Suurpetojen kannat ovat kehittyneet vakaiksi ja runsaiksi sekä itärajan tuntumassa että Venäjän puoleisissa laajoissa erämaissa. Suurpetojen yhteistiheydet metsäpeura-alueella tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan huomioida aiempaa paremmin suunniteltaessa toimia metsäpeuran tilanteen kohentamiseksi.

SUURPETOJEN METSÄSTYS

Hoitosuunnitelmaluonnoksen kohdassa 5.2. käsitellään suurpetojen metsästystä. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan aihetta tulisi käsitellä vielä luonnoksessa esitettyä laajemmin sen metsäpeurakannalle keskeisen merkityksen vuoksi.

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa mainitaan, että suden saalistus on metsäpeurakannan kokoon suoraan vaikuttavista tekijöistä tärkein (Pöllänen 2022, julkaisematon). Etelä-Pohjanmaalta Kainuuseen kaartuvalla alueella sijaitsee päällekkäin metsäpeuran nykyisten ja mahdollisten tulevien elinalueiden kanssa useita susireviirejä. Metsästäjäliiton mielestä on keskeistä huomioida, että Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa metsäpeuran suojelun osalta on toimenpiteissä linjattu, että susikannan hoidon suunnittelussa otetaan huomioon myös metsäpeurakannan turvaaminen. Hoitosuunnitelmaluonnoksen mukaan metsästyksen kohdentaminen metsäpeurakannan suojelun perusteella tulee kysymykseen juuri niissä tilanteissa, joissa kannan kehitys on muuttunut negatiiviseksi ja kehityksen keskeisenä syynä pidetään lisääntynyttä suden saalistusta. Metsästäjäliitto pitää erittäin tärkeänä, että näissä tilanteissa voidaan myöntää suurpetojen poikkeuslupia luontodirektiivin 16.1. artiklan a-alakohdan perusteella eli ”luonnonvaraisen eläimistön säilyttämiseksi”.

12.6.2023

HAASKATOIMINTA METSÄPEURA-ALUEILLA

Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaan pohjoisosissa suurpetojen haaskaruokinta itärajan läheisyydessä on nykyisin suosittua. Alueen pysyvimmät susireviirit ovat sijoittuneet kuvaushaaskojen kanssa samoille alueille, ja metsäpeuran vasojen selviytyminen on huonompaa alueilla, joilla haaskatiheys on suuri. Samoin karhutiheys on suurempi itärajan tuntumassa kuin lännempänä. Kuten hoitosuunnitelmaluonnoksessa todetaan, on olemassa viitteitä siitä, että suurpedoille haaskoilla tarjottu lisäravinto toimii toisen saalislajin tavoin, ollen petokantoja vahvistavan vaikutuksen kautta vahingollista metsäpeuralle.

Metsästäjäliiton mielestä erityisesti itärajan kuvaushaaskatoiminnan vaikutuksia tulee jatkossa kriittisesti selvittää ja ryhtyä sen perusteella tarvittaviin rajoitustoimenpiteisiin. On olemassa selviä viitteitä siitä, että haaskaruokinta ylläpitää petotihentymiä. Suurpetojen kuvauspaikkojen haaskaruokinnan vuotuista ruokinta-aikaa ja määrää tulee rajoittaa sivutuoteasetusta täydentäen, jotta suurpetojen tottumista ihmiseen ja suurpetojen kerääntymistä pistemäisesti rajoitetaan. Metsästäjäliiton mielestä on tärkeää jatkaa tutkimustyötä peto-saalisuhteiden selvittämiseen koko metsäpeuran esiintymisalueella.

METSÄPEUROJEN METSÄSTYS

Kannanhoitosuunnitelman tavoitteiden (kohta 9) yhtenä toimenpiteenä mainitaan metsäpeurojen metsästyksen pienimuotoinen mahdollistaminen jatkossakin osakannan tavoitteet ja kehityssuunta huomioiden. Tämä on Metsästäjäliiton mielestä tärkeää. Metsästyksen mahdollistaminen lisää sekä pitää yllä metsästäjien motivaatiota toimia aktiivisesti metsäpeuran menestymisen hyväksi.

Metsästäjäliitto yhtyy kannanhoitosuunnitelmaluonnoksessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan kestävä käytön periaatteen mukainen metsästys on mahdollista tulevaisuudessakin, kun pyyntilupia myönnetään vakiintuneen kannan alueille. Pyyntilupien käyttöä ja metsästystä tulee suunnata erityisesti niille alueille, joilla metsäpeura aiheuttaa vahinkoa tai hankaloittaa elinkeinoa. Kannan rakenteen seuraaminen laumalaskennoin ja muuten on tärkeää metsästyksen oikeanlaisen kohdentamisenkin takia.

KANNANHOIDON VASTUUT JA TYÖNJAKO

Hoitosuunnitelmaluonnoksen kohdassa 10 ”Kannanhoidon vastuut ja työnjako” on mainittuna metsäpeurakannanhoidon näkökulmasta maamme eri toimijoita vastuineen. Mainittuna ei kuitenkaan ole metsästysseuroja eikä metsästysseurojen edustajana maassamme toimivaa Suomen Metsästäjäliittoa.

12.6.2023

Metsästäjäliitto on omalta osaltaan valmis toimimaan metsäpeurakannanhoidon edistäjänä erityisesti metsästäjille ja metsästysseuroille tapahtuvan viestinnän, tiedonjaon ja koulutuksen osalta. Metsästysseuroilla on Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan entistäkin laajempi rooli jatkossa myös metsäpeurakannanhoidossa, sillä palautusistutusten myötä lajin levinneisyys ulottuu yhä useamman metsästysseuran alueelle. Suomen Metsästäjäliitto on pitkään pyrkinyt toimimaan metsäpeuran hyvinvoinnin puolesta maassamme ja tukenut kansainvälisestikin ainutlaatuisen metsäpeuramme tilanteen kohentamista monin eri tavoin.

Riihimäellä 12.6.2023

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:



Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö